ਸਮਤੀ. ਕੈਥੁਆਮੀ [ਐਲ] ਲੀਗਲ ਰਿਪਰੈਜੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ ਰਾਹੀਂ

ਬਨਾਮ

ਸਮਤੀ. ਰੱਲੀਆਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7159-7160)

ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2022

[ਐਲ. ਨਾਗੇਸਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ – ਵਿਰਾਸਤ – ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਧੀ/ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਪੋਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ – ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 109(3) ਅਤੇ 109(10) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ – ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਵਿਰਾਸਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ – ਪਰ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 (ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਧੀ) ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਬੁਢਾਪੇ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਸਕੇ - ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' (ਹਰਿੰਗਕਿਰੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ (ਹਰਿੰਗਕਿਰੀ) ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮੂਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਬਣਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਲਈ ਸਮਾਰਕ ਪੱਥਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਭਾਇਆ – ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਮੌਤ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬਿਸਤਰਾ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਕੁਲ ਉਪਾਧੀ 'ਹੌਂਹ' ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ – ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਪੁਰਖੀ ਪੁਰਖਾਈ ਵਿੱਚ ਪੋਤੀ ਸੀ – ਉਹ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਾਇਨੇ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਐਸ. ਦਰਲੁਆਹਤੂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ 'ਹੌਂਹ' ਸੀ – ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ – ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਾਇਆ

ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੱਧ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਸਰਵੋਪਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ। – ਦੂਜੀ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ, ਦੂਜੀ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 109(3) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 109(10) ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕਾਫੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਅਮੀਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਲਾ ਸਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਵਿਰਾਸਤ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ, ਥਾਨਥੁਆਂਗਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੰਨੂਆਸੰਗ ਹੌਹਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4) ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਕਾਲਥੀਉਮਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' (ਹਰਿੰਗਕਿਰੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕ ਉਸ ਦੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ (ਹਰਿੰਗਕਿਰੀ) ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮੂਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਥਾਨਸੰਗਾ ਹੌਹਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਲਈ ਸਮਾਰੋਹਿਕ ਸਮਾਧੀ ਪੱਥਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਿਭਾਈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਏ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਥਾਨਹੁਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ, ਯਾਨੀ ਲਾਲਦੁਹਾਵਮੀ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਗੋਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4), ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਧੀ, ਜੋ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਲਾਲਨੁਨਪੁਈਈ (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3), ਮ੍ਰਿਤਕ ਥਾਨਹੁਨਾ

ਦੀ ਦੂਜੀ ਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 16]

2. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਥੇ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਬਿਸਤਰਾ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ 'ਹਾਉ' ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸਤ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਾਲਨੁਨਪੁਈ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3), ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਮਰਹੂਮ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਪੁਰਖੀ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਤੋਂ ਪੋਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਹਾਉ' ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਤ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਰਵਾਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੱਕ ਵਾਲੇ ਵੰਸਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਰਸਤ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਸਰਵੋਪਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4) ਅਤੇ ਲਾਲਨੁਨਪੁਈ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3) ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 17]

3. ਐਜ਼ਾਵਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19]

ਥਾਨਸਿਆਮੀ ਬਨਾਮ ਲਾਲਰਿੰਕਿਮਾ ਅਤੇ ਓਰਸ. (2012) 2 ਗੌਹਾਟੀ ਲਾ ਰਿਪੋਰਟਸ 309 – ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

ਗੌਹਾਟੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿਨਾਂਕ 07.11.2007 ਨੂੰ RSA ਨੰਬਰ 12 ਦੇ 2006 ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 04 ਦੇ 2006 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰੋਬਿਨ ਰਤਨਾਕਰ ਡੇਵਿਡ, ਮੁਨਾਵਰ ਨਸੀਮ, ਧੀਰਜ ਅਬਰਾਹਮ ਫਿਲਿਪ, ਫੇਬਿਨ ਵੀ. ਮੈਥਿਊ, ਸੈਮੂਅਲ ਡੇਵਿਡ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਪ੍ਰਜ੍ਞਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਕਾਰਤਿਕੇ ਦੁਤੀਆ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਥਾਨਜ਼ਾਮੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਦਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਗੌਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 7ਵੇਂ ਨਵੰਬਰ, 2007 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ RSA ਨੰਬਰ 12 ਦੇ 2006 ਨਾਲ ਕ੍ਰਾਸ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ 2006 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਚਾਰਟ* ਪੁਨਃ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ।

1900 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ।

ਪਹਿਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਦੂਜਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ।

ਇਟੈਲਿਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਜ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਨਾਲ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ।

4. ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਥੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ 28 ਜਨਵਰੀ, 1927 ਨੂੰ ਵਿਆਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦਸ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਅੱਠ ਧੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ 1940 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੱਧ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਮਰ ਗਈ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਨੇ 1972 ਵਿੱਚ ਐਲ.ਐਸ.ਸੀ. ਨੰਬਰ ਏ.ਜ਼ੈਡ.ਐਲ. 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਇਥੇ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ ਨੇ 1945 ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਮੌਤ 5 ਮਾਰਚ, 1978 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕੈਥੁਆਮੀ, ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ

ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ ਅਤੇ ਸੱਤ ਧੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਿਤ ਸਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ, ਥਾਂਸੀਂਗ ਹਾਊ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇਥੇ), ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ, 1997 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੈਥੁਆਮੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆ ਗਈ। ਪੁੱਤਰ ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ, ਜੋ 1996 ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਰਾਲੀ ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ, ਨਾਮਤ ਲਾਲਦਿਨਪੁਈ ਅਤੇ ਲਾਲਾਮਨੁਈ, ਜੋ ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਿਤ ਰਹੇ।

6. ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁੱਤਰ ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਵਾ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਮਿਜ਼ੋ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਰਹੂਮ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1996 ਨੂੰ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਕੈਥੁਆਮੀ ਨੇ 31 ਮਈ, 1996 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਨੇ ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 11 ਜੂਨ, 1996 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਰਾਲੀ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਇਥੇ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ-ਥਾਨਹਰੁੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਵੱਲੋਂ 3 ਜੁਲਾਈ, 1996 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

7. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਂ ਕੈਥੁਆਮੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਐਚ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 1275 ਦੀ 1996 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਲੀਆਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 1996 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 7 ਅਗਸਤ, 1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਂ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

8 . ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ ਅੱਗੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 12 ਦੀ 1997 ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ 9 ਜੁਲਾਈ, 2001 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ

ਨੂੰ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਧੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ (ਅਰਥਾਤ ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਥਾਨਹਪੁਆਨਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ (ਅਰਥਾਤ ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

9 . ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 3 ਦੀ 2001 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 13 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ, ਅਰਥਾਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

10. ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਦਾਲਤ, ਆਈਜ਼ੌਲ ਨੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ 10 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੀ.ਐਸ. ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਹਰਾਵਕਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਥਨਹਨੁਨਾ (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2003 ਦੇ RSA ਨੰਬਰ 9 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2005 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਯਾਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਦਾਲਤ, ਆਈਜ਼ੋਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਦਾਲਤ, ਆਈਜ਼ੌਲ, ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 2006, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ:

“1) ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ (i) ਨਾਮਲੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਹਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ।

(a) ਮੁੱਖ ਘਰ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ “ਅਹਿੰਸਾ” ਹੈ ਅਤੇ

(b) ਉੱਪਰ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਅਸਾਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ 'ਅਹਿਮਸਾ' ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਆਰਸੀਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਉਹ ਢੱਕੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। LSC AZL No.54/72 ਦੁਆਰਾ।

3 ਨਾਮਲੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਲਮੁਆਨਪੁਈ ਹੁਲਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ:-

(a) ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ

(b) ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ 2(ਅ) ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਅਸਾਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਸਮੇਤ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਐਲ.ਐਸ.ਸੀ. ਏ.ਜ਼ੈਡ.ਐਲ. ਨੰਬਰ 54/72 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

11. ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 12 ਦੀ 2006 ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ 2006 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। 7ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2007 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਇੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਥਾਨੂਆਨਾ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ।

12 ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਰੋਬਿਨ ਰਤਨਾਕਰ ਡੇਵਿਡ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਪ੍ਰਦਯਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

13. ਮਿਸਟਰ ਰੋਬਿਨ ਰਤਨਾਕਰ ਡੇਵਿਡ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਢੇਪੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਥਾਨੂਆਨਾ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 - ਥਾਨਸਿੰਘ ਹੁਆ, ਜੋ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਬੁਢੀ ਮਾਂ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਅਤੇ ਕੈਥੁਆਮੀ ਨੇ 28 ਜਨਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੈਥੁਆਮੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਥਾਨੂਆਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਇਦਾਦ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

14. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਜ੍ਵਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 28ਵੇਂ ਜਨਵਰੀ, 1927 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਐਲ.ਐਸ.ਸੀ. ਨੰਬਰ ਏ.ਜ਼ੈਡ.ਐਲ. 56 ਦੀ 1972 ਸੀ, ਸਿਰਫ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕਥੁਆਈਮੀ ਦਾ ਇਸ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਥਾਨਹਨੂਆਂਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਿਤਾ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਿਸ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਥੇ) ਨੂੰ 20ਵੇਂ ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ 17 ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਥਾਨਹਨੂਇਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕਥੁਆਈਮੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ, ਦੂਜੇ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 109(3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 109(10) ਦੇ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕਾਫੀ ਦਾਇਰਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

16. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਲਾ ਸਦੱਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋ ਕੇ ਵੱਖਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਵਿਰਾਸਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ, ਥਾਨਹਨੂਇਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੁਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਥੇ) ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੁਢ਼ਾਪੇ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਕਥੁਆਈਮੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' (ਥਿਰਿੰਗਿਨ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕ ਉਸਦੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ (ਹਰਿੰਗਖਾਲ) ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਮੂਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੂਹਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਲਈ ਸਮਾਰੋਹਿਕ ਸਮਾਧੀ ਪੱਥਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ

17. ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੂਹਾ (ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4) ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਬਿਸਤਰਾ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਹੂਹਾ' ਦੁਬਾਰਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਉਸਦਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਾਲਮੁਆਨਪੁਈ (ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3), ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਮਰਹੂਮ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਪੁਰਖੀ ਪੁਰਸ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਤੋਂ ਪੋਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਵਿਵਾਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੀ.ਐਸ. ਦਹਰਾਵਕਾ ਦੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ 'ਹੂਹਾ' ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਾਰਸਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਰ ਹੱਕ ਵਾਲੇ ਵੰਸਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਰਸਤਾ ਅਤੇ ਇਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਸਰਵੋਪਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਥਾਨਸੰਗੀ ਹੂਹਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇਥੇ) ਅਤੇ ਲਾਲਮੁਆਨਪੁਈ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਇਥੇ) ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।

18. ਗੌਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਐਜ਼ਾਵਲ ਬੈਂਚ, ਮੈਡਮ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ, ਸੀ.ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ), ਦੇ ਮਾਮਲੇ *ਥਾਨਸਿਆਮੀ ਬਨਾਮ ਲਾਲਦਿੰਥਾਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਸਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਿਸ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰਸਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਿਸ ਹੋਵੇ ਭੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ, ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗੌਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ *ਥਿਆਨਸੰਗੀ*

ਬਨਾਮ ਲਾਲਮੁਆਂਕਿਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਦਰ ਨਾਲ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

20. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 28ਵੇਂ ਫਰਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 12 ਦੇ 1997 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਆਧਾਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

21. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

A. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

B. ਗੌਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ ਬੈਂਚ ਦਾ 7ਵੇਂ ਨਵੰਬਰ, 2007 ਨੂੰ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 12 ਦੇ 2006 ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ 2006 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

C. ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੌਂਸਲ ਕੋਰਟ, ਐਜਾਵਲ ਦਾ 28ਵੇਂ ਫਰਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 12 ਦੇ 1997 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

22. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta

Advocate